

N:o 43.

Ank. till Riksd. kansli den 17 april 1888, kl. 3 e. m.

Utlåtande, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition om förändrad lydelse af punkt 2 mom. b i grunderna för armébefällets pensionering.

(1:a U. A.)

Under åberopande af bifogadt utdrag af statsrådsprotokollet öfver landtförsvarsärenden den 27 januari innevarande år, har Kongl. Maj:t i en till Riksdagen aflåten proposition af samma dag (n:o 28) föreslagit Riksdagen, att punkt 2 mom. b i de af Kongl. Maj:t med Riksdagen antagna grunder för pensionering af arméns befäl och underbefäl med vederlikar samt angående tiden för afgång ur tjenst måtte erhålla följande förändrade lydelse:

(Nuvarande lydelse:)

b) af regementschefer, sekundchefer vid lifgardesregementena samt lifregementets dragon- och husarcorpser; öfverstarne vid generalstaben och fortifikationen; sekundchefen för lifregementets grenadiercorps; samt cheferne för Jemtlands hästjägarecorps; Smålands grenadierbataljon samt Norrbottens, Vesterbottens, Jemtlands och Vermlands fältjägarecorpser samt Vesternorrlands bataljon; intendenten i arméförvaltningen; regementsintendenter; regementsauditörer; sekreteraren

Bih. till Riksd. Prot. 1888. 4 Saml.

(Af Kongl. Maj:t föreslagen lydelse:)

»b) af regements- och sekundchefer äfvensom öfrige chefer för särskildt för sig bestående militäre corpser och bataljoner; öfverstarne vid generalstaben och fortifikationen; intendenten i arméförvaltningen; regementsintendenter; auditörer; sekreteraren vid fortifikationen; professorn vid generalstaben, chefen för krigshögskolan; regementsläkare; garnisonsläkaren å Karlsborg och läkaren vid krigsskolan; regementsveterinärer; förråds- och tygförvaltare vid artilleriet samt

1 Afd. 26 Häft.

(Nuvarande lydelse:)

vid fortifikationen; professorn vid generalstaben; chefen för krigshögskolan; regementsläkare; garnisonsläkaren å Karlsborg och läkaren vid krigsskolan; regementsveterinärer; förrådsförvaltare vid artilleriet samt kassörer och förrådsförvaltare vid fortifikationen; sjukhuskommissarien och sjukhuskrifvaren vid allmänna garnisonssjukhuset i Stockholm; redogöraren och väbeln vid krigshögskolan, redogöraren och materialförvaltaren vid krigsskolan; tygskrifvare, verkmästare, besigtningrustmästare, handtverksmästare, rustkammarsmeder, stockmakare och tunnbindare å artilleriets tygstat; redogöraren, materialförvaltaren, kassaförvaltaren, faktoriskrifvaren, materialbokhållaren, verkmästaren och rustmästarna vid Karl Gustafs stads gevärsfaktori; verkmästaren och förvaltaren vid Mariebergs ammunitionsfabrik; handtverkare vid regementen och corpser samt vid Gotlands nationalbeväring; sekreteraren och auditören, fältkamreraren och kassören, tygförvaltaren, magasinförvaltaren och sjukhusinspektoren, kontorsskrifvaren äfvensom kanslisten vid Gotlands nationalbeväring 60 år.

(Af Kongl. Maj:t föreslagen lydelse:)

kassörer och förrådsförvaltare vid fortifikationen; sjukhuskommissarien och sjukhuskrifvaren vid allmänna garnisonssjukhuset i Stockholm; redogöraren och väbeln vid krigshögskolan; redogöraren och materialförvaltaren vid krigsskolan; tygskrifvare, verkmästare, besigtningrustmästare, handtverksmästare, rustkammarsmeder, stockmakare och tunnbindare å artilleriets tygstat; redogöraren, materialförvaltaren, kassaförvaltaren, faktoriskrifvaren, materialbokhållaren, verkmästaren och rustmästaren vid Karl Gustafs stads gevärsfaktori; verkmästaren och förvaltaren vid Mariebergs ammunitionsfabrik samt handtverkare vid regementen och corpser 60 år;»

Såsom ofvan nämnda statsrådsprotokoll utvisar, har departementschefen vid ärendets föredragning inför Kongl. Maj:t anfört, att af de förhandlingar, som föregingo 1877 års pensionsreglering för armén, och den lydelse, som dervid gafs åt de utaf Kongl. Maj:t med Riksdagen nämnda år antagna grunder för pensioneringen, syntes med bestämdhet framgå, att såsom uppgift för pensionsväsendets ordnande dervid ställdes, bland annat, att tillförsäkra arméns så väl dåvarande som blifvande tjänstemän af militär-, läkare- och civilstaterna de väsentligen ökade pensionerna, så att särskild framställning

till Riksdagen om pensionsrätt för *nya* befattningar icke skulle erfordras. Ej mindre inledningens klara uttalande, att pension tillkomme alla till armén hörande tjänstemän af nämnda stater, än äfven stadgandet i 1 mom., hvarigenom pensionsbeloppen bestämts att utgöra en viss procentsats af de med hvarje tjänstebefattning förenade löneförmåner, uteslöte, enligt departementschefens förmenande, hvarje tvifvel derom.

I fråga om nya beställningar vid de truppafdelningar, som vid pensionsregleringens genomförande redan förefunnos, hade någon tvekan i detta afseende icke heller egt rum.

I fråga om beställningar vid nya corpser, som efter pensionsregleringens genomförande kunnat inrättas, vore grunderna för pensioneringen deremot icke fullt så otvetydiga. Då nemligen i punkten 2. b, som hade till uppgift att bestämma, vid hvilken tid rätt till pension skulle inträda för regementschefer och åtskilliga andra tjänstemän, som ansåges vara med dem likstälde i fråga om åldersgränsen för tjänstbarhet, författningen, i stället för att under en gemensam benämning sammanfatta alla dem, som innehade förtroendeuppdraget att föra befälet öfver en, såsom regeringsformen uttryckte sig, särskildt för sig bestående militär-corps, uttryckligen namngåfve åtskilliga af dem, kunde tvifvelsmål uppstå, huru vida Kongl. Maj:t, med författningens nuvarande lydelse, vore berättigad att, utan särskildt bemyndigande af Riksdagen, tillägga chefen för en nyinrättad corps enahanda rättighet och om öfver hufvud, såsom följd deraf, pensionsgrundernas bestämmelser vore på en dylik corps tillämpliga. Då emellertid det torde vara lika obilligt, att tjänstemän vid ny truppafdelning icke, i fråga om rätt till pension, likställdes med dem, hvilka vid äldre sådan innehafva motsvarande befattning, som att två tjänstemän af samma löneklass vid en och samma corps icke beträffande dem tillkommande pension vore lika berättigade, torde den tvetydighet, som sålunda vore i författningen rådande, och hvilken hitintills gjort det för Kongl. Maj:t omöjligt att förklara 1877 års pensionsgrunder tillämpliga på de båda nya corpser, trängbataljonen och Blekinge bataljon, hvilka sedan nämnda år tillkommit, vara af den vigt, att deras undanrödjande torde böra utgöra föremål för en särskild framställning till Riksdagen, i syfte att bringa stadgandena i nämnda punkt i fullständig öfverensstämmelse med den öfriga författningen och den åskådning, som legat till grund för densammas uppställning.

Beträffande den kostnad, som för statsverket uppkomme derigenom att pensionsgrunderna tillämpades på nyssnämnda båda corpser, komme den minskning i kostnaden för pensioneringen af Gotlands nationalbeväringens befäl, som blefve en följd af beväringstruppernas omorganisation, att i det närmaste motsvara de ökade utgifterna för pensioneringen af trängbataljonens och Blekinge bataljons befäl samt de nytillkomna tjänstemännen vid de öfriga be-

väringsbataljonerna. Den utredning, som i detta afseende lemnats af direktionen för arméns pensionskassa, gåfve också vid handen, att hela den slutliga tillökning i utgift, som genom tillämpning af 1877 års pensionsgrunder å befälspersonalen vid trängbataljonen och Blekinge bataljon uppkomme, uppginge till endast 4,700 kronor. Dessutom komme denna högre pensionsafgift först efter en längre följd af år, sedan innehafvarne af de nytillkomna befattningarna uppnått föreskrifven pensionsålder, att utgå med hela sitt belopp, samt vore större delen af den vid Blekinge bataljon nu anställda befälspersonal, såsom till bataljonen transporterad från marinregementet, fortfarande delaktig i amiralitetskrigsmanskassan, hvars bidrag till pensioneringen vore vida större än de som utgå från arméns pensionskassa, så att såsom följd deraf statens bidrag till pensioneringen af Blekinge bataljons befälspersonal till en början icke komme att uppnå den beräknade siffran.

Slutligen har departementschefen erinrat, att af de i slutet af ofvan omförmälda punkt 2. b i pensionsgrunderna omförmälda tjänstemän vid Gotlands nationalbeväring endast auditören och tygförvaltaren i den nya staten för nationalbeväringen bibehållits, samt att alla de öfriga befattningarna för närvarande vore vakanta. Det syntes alltså lämpligt, att vid den omredigering af 2 punkten b i pensionsgrunderna, som med anledning af hvad ofvan hemstälts, torde böra ega rum, äfven sistnämnda omständigheter iakttoges, dervid, då »auditörer» redan förut funnes i punkten omnämnda, och »tygförvaltaren» vid Gotlands nationalbeväring, hvilken vore anställd vid dess artilleri-corp, torde kunna uppräknas i sammanhang med förrådsförvaltarne vid det öfriga artilleriet, hela sista meningen kunde utgå.

Då det måste anses vara med billighet öfverensstämmande, att innehafvare af likartade och lika aflönade tjänster också ega lika rätt till pension, och då Kongl. Maj:ts föreliggande förslag afser att rätta det missförhållande, som i berörda hänseende eger rum i fråga om nyinrättade corpser, hemställer utskottet,

att Kongl. Maj:ts förevarande framställning må vinna Riksdagens bifall.

Stockholm den 17 april 1888.

På statsutskottets vägnar:

GUSTAF SPARRE.